

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

आचार्य (प्रथमवर्षम्) - तृतीयपत्रम् (व्याकरणम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2021-22

पत्रम् - विषयः -
अध्येतुः नाम - पञ्जीकरणसंख्या -
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः -

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम -
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः -
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डाः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः -

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् -
दिनाङ्कः -

आचार्य (प्रथमवर्षम्) - तृतीयपत्रम् (व्याकरणम्)

विषयः - परिभाषेन्दुशेखरः - 100 अङ्काः।

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् पत्रेऽस्मिन् खण्डत्रयं विद्यते।
अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing seven (7) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः-क

विंशतिः प्रश्नाः समाधेयाः

अङ्काः - 20 x 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशति (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five (25) questions. Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. परिभाषेन्दुशेखरः कस्य कृतिः ?
2. परिभाषेन्दुशेखरस्य मङ्गलपद्ये कस्य देवस्य स्तुतिः ?
3. परिभाषेन्दुशेखरस्य प्रथमतन्त्रस्य नाम किम् ?
4. परिभाषेन्दुशेखरस्थाऽऽदिमा परिभाषा का ?
5. प्रतिपत्तिशब्दस्य अर्थः कः ?
6. अनुबन्धचतुष्टयं किम् ?
7. व्याख्यानं कतिविधं भवति ?
8. उपदेशदेशः कः ?
9. कार्यकालम् इत्यस्य का व्युत्पत्तिः ?
10. अनेकान्ता अनुबन्धा इत्यत्र अनेकान्ताः पदस्यार्थः कः ?
11. 'उभयगतिरिह भवति' अस्याः ज्ञापकं किम् ?
12. निर्दिश्यमानस्याशयं वर्णयत ?
13. 'भाव्यमानेन सवर्णानाम् ग्रहणं न' इति कुतः ज्ञापिता ?
14. आन्तर्यं कतिविधम्? कानि च तानि?
15. यथोद्देशं किम्?
16. अनुबन्धाः एकान्ताः अनेकान्ताः वा?
17. नानुबन्धकृतमनेकाल्त्वमित्यस्य ज्ञापकं किम्?

18. यदागमपरिभाषायाः अवतरणिकां लिखतु।
19. गौणमुख्ययोः कुत्र कार्यसम्प्रत्ययः?
20. 'येन विधिः' इत्यत्र भाष्ये वचनरूपेण पठिता का?
21. वर्णप्राधान्यं कति प्रकारकम्?
22. 'प्रत्ययग्रहणे चापञ्चम्याः' इत्यस्याः अर्थं लिखतु।
23. अनित्यं किम्?
24. अन्तरङ्गं नाम किम्?
25. 'अकृतव्यूहाः' इत्यस्य कोऽर्थः?

खण्डः—ख

पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः

अङ्काः - 05 X 08 = 40

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकप्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains eight (08) questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. व्याख्यानतो विशेषप्रतिपत्तिर्नहि सन्देहादलक्षणम् इति परिभाषा स्वभाषया व्याख्येया।
2. निर्दिश्यमानस्यादेशाः भवन्ति इति परिभाषा विवेचनीया।
3. नानुबन्धकृतमनेकालत्वम् इति परिभाषा प्रतिपादनीया।
4. गौणमुख्ययोर्मुख्ये कार्यसम्प्रत्ययः इति परिभाषा विवेचनीया।
5. प्रत्ययाप्रत्यययोः प्रत्ययस्य ग्रहणम्। इति यथाग्रन्थं लिखत।
6. श्रुतानुमितयोः श्रुतसम्बन्धो बलवान्। इति स्वाधीतग्रन्थदिशा व्याख्यात।
7. प्रातिपदिकग्रहणे लिङ्गविशिष्टस्यापि ग्रहणम्। इति सोदाहरणं विवेचयत।
8. वार्णादाङ्गं बलीयो भवति। इति यथाग्रन्थं वर्णयत।

खण्डः—ग

द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ

अङ्काः - 02 X 10 = 20

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ। प्रत्येकप्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four (04) questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. यथोद्देशं संज्ञापरिभाषाम् इति परिभाषा प्रतिपादनीया।
2. एकान्ता अनुबन्धा इति परिभाषा व्याख्येया।

3. उपपदविभक्तेः कारकविभक्तिर्बलीयसी। परिभाषां सावतरणं प्रतिपादयत।
4. प्रत्ययग्रहणे यस्मात्स विहितस्तदादेस्तदन्तस्य ग्रहणम्। इति सोदाहरणं व्याख्यात।

